

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI.

KHOA THƯ VIỆN THÔNG TIN.

**NGUỒN NHÂN LỰC CỦA THƯ VIỆN
QUỐC GIA VIỆT NAM**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

Giáo viên hướng dẫn : PGS. TS Trần Thị Minh Nguyệt

Sinh viên thực hiện : Trần Vũ Tú Anh

Lớp : Thư viện – Thông tin 38B

Hà Nội - năm 2010.

MỤC LỤC

Lời nói đầu	3
Danh mục từ viết tắt	7
Chương 1: Những vấn đề chung về nguồn nhân lực và vai trò nguồn nhân lực trong hoạt động của Thư viện Quốc gia Việt Nam	
1.1. Những vấn đề chung về nguồn nhân lực và nguồn nhân lực trong hoạt động thư viện	8
1.1.1. Khái niệm nguồn nhân lực	8
1.1.2. Nguồn nhân lực trong hoạt động thư viện	12
1.2. Đặc điểm, vai trò nguồn nhân lực của Thư viện Quốc gia Việt Nam	16
1.2.1. Đặc điểm của nguồn nhân lực tại Thư viện Quốc gia Việt Nam	16
1.2.2. Vai trò của nguồn nhân lực tại Thư viện Quốc gia Việt Nam	20
Chương 2: Thực trạng nguồn nhân lực của Thư viện Quốc gia Việt Nam	
2.1. Cơ cấu nguồn nhân lực	24
2.1.1. Cơ cấu theo giới tính	24
2.1.2. Cơ cấu theo độ tuổi	26
2.2. Chất lượng nguồn nhân lực	28
2.2.1. Trình độ học vấn	28
2.2.2. Năng lực ngoại ngữ và tin học	30
2.2.3. Năng lực thể chất	32

2.3. Quản lý và sử dụng cán bộ	33
2.3.1. Công tác tuyển dụng nhân sự	33
2.3.2. Công tác bố trí cán bộ	35
2.3.3. Chế độ đãi ngộ cán bộ tại Thư viện Quốc gia Việt Nam	37
2.4. Nhận xét	42
2.4.1. Mặt mạnh	42
2.4.2. Hạn chế	47
Chương 3: Các giải pháp phát triển nguồn nhân lực của TVQGVN nhằm đáp ứng yêu cầu giai đoạn hội nhập quốc tế	
3.1. Đổi mới cơ chế quản lý nguồn nhân lực	51
3.2. Nâng cao năng lực cán bộ quản lý	52
3.3. Đa dạng hóa các hình thức đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ cán bộ thư viện	54
3.4. Nâng cao chất lượng việc đào tạo bồi dưỡng cán bộ	55
3.5. Vận dụng chính sách, có chế độ đãi ngộ hợp lý dành cho cán bộ thư viện	58
3.6. Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực bổ sung	60
Kết luận	63
Danh mục tài liệu tham khảo	64
Phụ lục	68

LỜI NÓI ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

TVQGVN là trung tâm của Hệ thống Thư viện công cộng Việt Nam, có nhiệm vụ đáp ứng nhu cầu tin cho các tầng lớp nhân dân trong nước. Những năm gần đây, TVQGVN đã nhận được sự quan tâm đặc biệt của Nhà nước và Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch trong đầu tư cơ sở vật chất và con người. Nguồn lực thông tin cùng cơ sở vật chất của Thư viện Quốc gia ngày càng phát triển. Nhu cầu tin của nhân dân ngày càng được đáp ứng ở mức độ cao hơn. Đây là kết quả của quá trình phấn đấu, tận tâm cống hiến của đội ngũ cán bộ, nhân viên của thư viện. Tuy nhiên, trước yêu cầu của đất nước trong giai đoạn mới - giai đoạn hội nhập quốc tế, TVQGVN cần nâng cao chất lượng hoạt động của mình để thực sự trở thành người bạn đồng hành của mỗi người dân trong cuộc sống và lao động sản xuất. Thực tiễn sôi động của đất nước trong điều kiện thế giới đang có những biến đổi nhanh chóng đòi hỏi hoạt động thư viện phải có những bước tiến mới. Để thực hiện được mục tiêu này không chỉ cần tăng cường đầu tư về cơ sở vật chất kỹ thuật mà còn phải có sự quan tâm phát triển và sử dụng có hiệu quả nguồn nhân lực trong hoạt động thông tin - thư viện tại TVQGVN, góp phần tích cực vào việc đáp ứng đầy đủ nhu cầu tin của quần chúng nhân dân trong giai đoạn hội nhập quốc tế. Chính vì vậy vấn đề “*Nguồn nhân lực của TVQGVN*” là một vấn đề cấp bách, có ý nghĩa thực tiễn cao.

2. Tổng quan tình hình nghiên cứu

Vấn đề nguồn nhân lực nói chung và nguồn nhân lực của thư viện công cộng nói riêng đã được nhiều công trình nghiên cứu ở nước ngoài đề cập đến.

Tại Việt Nam, cũng có khá nhiều tác giả đề cập tới vấn đề nguồn nhân lực của thư viện ở các khía cạnh và mức độ khác nhau. Về yêu cầu đối với nguồn nhân lực thư viện trong giai đoạn đổi mới đất nước, có các bài viết như “*Tạo dựng nguồn nhân lực cho hoạt động thư viện ở cơ sở*” (2002) của Võ Công Nam; “*Sự phát triển nghề nghiệp của cán bộ thư viện trong thời đại công nghệ thông tin mới*” (1997) của Nguyễn Thị Hạnh; “*Những tiêu chí về cán bộ thông tin- thư viện tương lai*” (1999) của Phạm Văn Rính;....

Gần đây có đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ “*Đánh giá thực trạng nguồn nhân lực các thư viện công cộng Đồng bằng sông Cửu Long*” của tiến sĩ Nguyễn Thị Thu đề cập trực tiếp tới nguồn nhân lực trong các thư viện công cộng. Đề tài đã khảo sát và đánh giá tương đối toàn diện các khía cạnh chất lượng nguồn nhân lực, thực trạng sử dụng nguồn nhân lực trong các thư viện công cộng Đồng bằng Sông Cửu Long, một địa bàn đặc thù của đất nước. Tuy nhiên cho đến nay vẫn chưa có một công trình nghiên cứu nào đề cập một cách toàn diện và hệ thống tới vấn đề “*Nguồn nhân lực của TVQG VN*”.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đề tài tập trung nghiên cứu khía cạnh nguồn nhân lực của TVQG VN trong giai đoạn từ năm 2000 đến năm 2009.

4. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

Mục đích nghiên cứu

Trên cơ sở khảo sát thực trạng nguồn nhân lực của TVQG VN, đề xuất các giải pháp phát triển nguồn nhân lực thư viện một cách có hiệu quả (cả về số lượng và chất lượng), đáp ứng yêu cầu giai đoạn đổi mới của đất nước.

Nhiệm vụ nghiên cứu

Để thực hiện mục tiêu trên, đề tài tập trung giải quyết những nhiệm vụ sau:

- Nghiên cứu cơ sở lý luận và thực tiễn về nguồn nhân lực thư viện.
- Nghiên cứu xác định những đặc trưng chủ yếu của TVQGVN, cụ thể là những đặc trưng về cơ cấu nguồn nhân lực, số lượng, chất lượng nguồn nhân lực của TVQGVN.
- Khảo sát thực trạng nguồn nhân lực của TVQGVN.
- Đề xuất các giải pháp phát triển và sử dụng có hiệu quả nguồn nhân lực của TVQGVN, đáp ứng yêu cầu của đất nước trong giai đoạn đổi mới.

5. Phương pháp nghiên cứu

Khoá luận dự kiến sẽ sử dụng các phương pháp nghiên cứu cụ thể sau:

- Phương pháp phân tích và tổng hợp tài liệu.
- Phương pháp điều tra xã hội học.
- Phỏng vấn, tham khảo ý kiến của cán bộ thư viện.

6. Cơ cấu của khoá luận

Ngoài lời nói đầu, kết luận, danh mục tài liệu tham khảo và phụ lục, khoá luận dự kiến chia thành 3 chương:

Chương 1: Những vấn đề chung về nguồn nhân lực và vai trò nguồn nhân lực trong hoạt động của TVQGVN

Chương 2: Thực trạng nguồn nhân lực của TVQGVN

Chương 3: Các giải pháp phát triển nguồn nhân lực của TVQGVN nhằm đáp ứng yêu cầu giai đoạn hội nhập quốc tế

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Dương Thái Nhơn (2006), “Một số suy nghĩ về cán bộ thư viện trong thời kỳ công nghệ thông tin”, *Bản tin thư viện - công nghệ thông tin*, (1), tr. 34-37
2. Lê Văn Việt (1999), “Xu hướng phát triển của thư viện 20 năm tới và phương hướng đào tạo cán bộ thư viện Việt Nam”, *Tạp san Thư viện*, (2), tr.41.
3. Lê Văn Việt, *Cẩm nang nghề thư viện*, Nhà in Hậu Cần, Hà Nội.
4. Nguyễn Hữu Hùng (2005), “Nâng cao chất lượng đào tạo cán bộ thông tin-thư viện ở Việt Nam”, *Thông tin- từ lý luận đến thực tiễn*, Hà Nội, tr.763-773.
5. Nguyễn Thị Hạnh (1997) “Sự phát triển nghề nghiệp của cán bộ thư viện trong thời đại công nghệ thông tin mới”, (1), tr. 15-17.
6. Nguyễn Thị Lan Thanh (1995), “Một số vấn đề phát triển và quản lý sự nghiệp thư viện thông tin ở Việt Nam”, *Tạp san Thư viện*, (4); tr.32.
7. Nguyễn Thị Thanh Mai, Nguyễn Hữu Giới (2008), *Về công tác thư viện các văn bản pháp quy hiện hành về thư viện*, Hà Nội.
8. Nguyễn Tiến Hiền (1994) *Nghiên cứu vấn đề đào tạo cán bộ thư viện bậc đại học và sau đại học ở Việt Nam*, Luận văn Thạc sĩ, Đại học Văn hóa, Hà Nội.
9. Nguyễn Tiến Hiền, Nguyễn Thị Lan Thanh (2002), *Quản lý thư viện và trung tâm thông tin - thư viện*, Hà Nội.
10. Nguyễn Yến Vân, Vũ Dương Thuý Ngà (2004), *Thư viện học đại cương*, Đại học Văn hoá Hà Nội, Hà Nội.

11. Phạm Văn Rính (1999), “ Những tiêu chí về can bộ thông tin-thư viện tương lai” *Thư viện* (1), tr.25-27.
12. Phan Văn Kha (2007), *Đào tạo và sử dụng nhân lực trong nền kinh tế thị trường ở Việt Nam*, Giáo dục, Hà Nội.
13. *Quản trị nguồn nhân lực* (2006), Thống kê, Hà Nội
14. *Quy hoạch phát triển ngành Thư viện Việt Nam đến năm 2010 và định hướng đến năm 2020* (2005)
15. Thư viện Quốc gia Việt Nam (2007), *Thư viện Quốc gia Việt Nam 90 năm xây dựng và phát triển 1917 – 2007*, Hà Nội.
16. Trần Thị Kim Dung (2002), *Quản trị nguồn nhân lực*, Giáo dục, Hà Nội.
17. Trần Thị Minh Nguyệt (2004) “Đào tạo sau đại học chuyên ngành thông tin thư viện trong bối cảnh công nghiệp hóa - hiện đại hóa đất nước”, *Tạp san Thư viện*,(1), 8-12.
18. Trần Thị Quý (2007), “Đào tạo nguồn nhân lực ngành thông tin-thư viện ở Việt Nam- 50 năm nhìn lại”, *Tạp chí Thư viện Việt Nam*, (3-4), tr.18-25.
19. Võ Công Nam (2002) “Tạo dựng nguồn nhân lực cho hoạt động thư viện ở cơ sở” *Thông tin khoa học Đại học Văn hóa* (2), tr.5-8
20. Vũ Bá Thê (2005) *Phát huy nguồn lực con người để công nghiệp hóa, hiện đại hóa*, Nxb Lao động xã hội, Hà Nội
21. “Cơ cấu Lao động tại ngoại thành chuyển nhanh sang công nghiệp, dịch vụ” trên <http://www.baomoi.com/Info>
22. “Cơ hội tái cơ cấu Lao động” trên www.tgVietNam.com.vn
23. “Nên xem nguồn nhân lực là tài sản hay nguồn vốn” trên www.saga.vn
24. “Nhân lực là một nguồn vốn bền vững” trên www.laodong.com.vn

25. “Quản lý nguồn nhân lực có ý nghĩa gì?” trên <http://www.business.gov.vn>
26. “Tur vấn nguồn nhân lực” trên <http://www.tuvannhansu.com>
27. “Về nguồn nhân lực của Việt Nam năm 2010 và những năm sau” trên <http://www.nhantainhanluc.com>